

for the most part, however, as the latter part of a compound — e. g. स्फटिकान्यत्वाभिमानवत्तदन्यत्वाभिमानः — and especially in scientific writings, e. g. in the Vārttikas of Pāṇini in compounds as अङ्गान्यत्वं, कर्त्तव्यत्वं, कारकान्यत्वं, कालान्यत्वं, in the Vedānta Sūtras as in तदन्यत्वं, in the Mīmāṃsā S. as in प्रयोजनान्यत्वं, वेदान्यत्वं, रूपान्यत्वं &c., in the Nyāya S. as in स्थानान्यत्वं, कर्मान्यत्वं, in the Sāṅkhya S. उभयान्यत्वं, in the Yoga S. as in क्रमान्यत्वं &c. &c. E. अन्य, taddh. aff. त्व.

अन्यत्वर Tatpur. m. f. n. (-रः-री-रम्) Producing otherness or difference; as species, characteristic properties, space. E. अन्यत्वं and कर (कृ, kṛit aff. ण्मुल).

अन्यथा ind. ¹ In another manner, differently; e. g. कुर्वन्नेवेह कर्माणि जिजीविषेच्छतं समाः । एवं त्वयि नान्यथेतो ऽस्ति न कर्म लिप्यते नरे; or विपक्षचित्तोन्नयना नखव्रणास्तिरोहिता विभ्रममण्डनेन ये । इतस्तु शेषानिव कुङ्कुमस्य तात्त्विकतनीया-न्दधुरन्यथा स्त्रियः '.... the women made these wounds different, i. e. not concealed; they laid them open (comm.: प्रकाशं दधुरित्यर्थः); or तर्काप्रतिष्ठानादप्यन्यथानुमेयमिति चेत् &c.; comp. अन्यथानुमिति; अन्यथा -- अन्यथा 'in one way — in another way', e. g. अन्यथा हि प्रक्रमन्ते वाजसनेयिनः । अन्यथा कन्दोगाः; also with a noun depending in the abl., for the most part with अतस् (= अस्मात्), e. g. अप्रुष्टो ऽपि हितं ब्रूयावस्य नेच्छेत्पराभवम् । एष एव सतां धर्मो विपरीतमतो ऽन्यथा. ² Otherwise, or else; e. g. गतेरर्थवत्त्वमुभयथान्यथा हि विरोधः 'the result of the (divine) way is doubtful, otherwise there would be contradiction (with a vaidik passage)'; or द्रष्टुमभ्यागतो ह्येष भरतो नान्यथागतः '..... or else he would not have come'; गुर्वभिहो-त्रार्थकृते प्रस्थितश्च सुतस्तव । न निवार्यो निवार्यः स्वादन्यथा प्रस्थितो वनम् '.... he was not to be prevented or else he ought to have been prevented: (but now) he is gone to the forest'. Comp. अन्यत्र. ³ On the other hand, on the contrary; e. g. असति (scil. हेतौ) प्रतिज्ञोपरोधो यौगपदमन्यथा (comm.: अन्यथा = हेतौ सति). ⁴ Untruly; e. g. यस्मिन्नुः साक्षिणः सत्यां प्रतिज्ञां स जयी भवेत् । अन्यथा वादिनो यस्य ध्रुवस्तस्य पराजयः । उक्ते ऽपि साक्षिभिः साक्ष्ये यद्वन्ये गुणवत्तमाः । द्विगुणा वान्यथा ब्रूयुः कूटाः सुः पूर्वसाक्षिणः (comm.: अन्यथा = वैपरीत्येन मिथ्या). Comp. also अन्यथास्त्वोच. ⁵ Badly, wrongly, erroneously; comp. अन्यथासिद्ध and अन्यथासिद्धि. E. अन्य, vibhakti-taddh. aff. थाल्. Comp. इतरथा.

अन्यथाकरण Tatpur. n. (-णम्) Acting to the contrary, doing otherwise. E. अन्यथा and करण.

अन्यथाकार Tatpur. I. m. (-रः) Altering, changing, e. g. the sense of an expression, by punning on it; वक्रोक्तौ परोक्तौ-रन्यथाकारः. E. अन्यथा and कार.

II. ind. (-रम्) In another manner, differently; e. g. अन्यथाकारं भुङ्क्ते he eats in another manner. [According to the Kāśikā on Pāṇini III. 4. 27. कारम् would in this case be a kind of expletive or superfluous, the word of the Sūtra सिद्धाप्रयोगः being thus commented by it: कथं पुनरसौ सिद्धाप्रयोगः । निरर्थकत्वात् प्रयोगमर्हति । एवमेव प्रयुज्यते; and similarly the Siddh. K.: कृत्वर्थत्वात्प्रयोगानर्ह इत्यर्थः; but Bhaṭṭoji in the Prādhāman. is probably more correct when he refers to the bearing of the word (शब्द-बोध) and says, that कारम् effectuates a stronger connexion

between the verb and the adverb than would be expressed without it, when सिद्धाप्रयोग in the Sūtra of Pāṇini would not convey the notion of 'absolute superfluity' but rather that of 'not excessive necessity': शब्दबोधे तु वैलक्षण्यमस्येव । तथा हि । क्रियासामान्यवचनः करोतिः । तदीयश्च प्रकारो ऽन्यथादिशब्दचतुष्टयेनोच्यते । एवं च । अन्यथाकारमित्यादिभि-श्चतुर्भिः प्रकारविशेषविशिष्टक्रिया बोध्यते । सा च भुङ्क्तेफल-विशिष्टक्रियां प्रति विशेषणतया संबध्यते । एकस्या अपि क्रियाया विशेषणोपरिगण्य भिन्नाया विशेषणविशेष्यभावसंभवात् । कथं तर्हि सिद्धाप्रयोगश्चेदित्युक्तमिति चेत् । अनतिप्रयोजनत्वा-दिति गृहाण ॥ &c. Patanjali and his comm. give no gloss on this Sūtra.] E. अन्यथा and कारम् (कृ, kṛit aff. ण्मुल).

अन्यथाकृत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Altered, changed, as the sense of a word, by punning on it. E. अन्यथा and कृत.

अन्यथाख्याति Tatpur. f. (-तिः) (In the Sāṅkhya philosophy.) Erroneous conception, maintaining that a substance is other than what it appears to be by its form; 'अन्यथाख्यातिः स्ववचोव्याघातात्', comm.: अन्यद्वस्त्वन्यरूपेण भासत इत्यपि न युक्तं स्ववचोव्याघातात् ॥ E. अन्यथा and ख्याति.

अन्यथाख्यातिवादिन् Tatpur. m. (-दी) One who maintains that a substance is other than what it appears to be by its form. See the preceding. E. अन्यथाख्याति and वादिन्.

अन्यथात्व n. (-त्वम्) ¹ Difference, variety; e. g. in a Vedānta Sūtra अन्यथात्वं शब्दादिति चेन्नाविशेषात्. ² Change, alteration; e. g. बुद्धेरन्यथात्वम् (= बुद्धिविज्ञवः); or in a Mīm. Vārtt. of Kumārila: स्तोकेनाप्यन्यथात्वेन शास्त्रार्थो निष्फलो भवेत्. Comp. अन्यथाभाव. E. अन्यथा, taddh. aff. त्व.

अन्यथानुपपत्ति Tatpur. f. (-त्तिः) Otherwise not taking place, or existing, or being applicable; e. g. काण्डसमाख्यया संनिधिं परिकल्प्य तत्संनिधन्यथानुपपत्त्या &c.; or ननु वैशिष्ट्यप्रत्यक्ष-विशिष्टबुद्ध्यन्यथानुपपत्तिश्च प्रमाणम्. The reverse of अन्यथो-पपत्ति. E. अन्यथा and अनुपपत्ति.

अन्यथानुमिति Tatpur. f. (-तिः) Inferring or concluding in a different manner; e. g. अन्यथानुमितौ च ज्ञातिवियोगात्. E. अन्यथा and अनुमिति.

अन्यथाभाव Tatpur. m. (-वः) The same as अन्यथात्व. E. अन्यथा and भाव.

अन्यथाभूत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Became different, changed, altered; e. g. पुत्रस्तेहादन्यथाभूतः (= विज्ञतः). E. अन्यथा and भूत.

अन्यथावादित्व n. (-त्वम्) (In Law.) Stating a cause or complaint in a different manner than originally; e. g. यथा येन प्रकारेण पूर्वमावेदनकाले आवेदितं तथा । न पुनरन्यथा । अन्यथावादित्वेन भङ्गप्रसङ्गात्. E. अन्यथावादिन्, taddh. aff. त्व.

अन्यथावादिन् Tatpur. m. (-दी) (In Law.) A plaintiff who states his cause or complaint in a different manner than he did originally. Comp. अन्यवादिन्. E. अन्यथा and वादिन्.

अन्यथावृत्ति Bahuvr. m. f. n. (-त्तिः-त्तिः-त्तिः) Changed, altered; e. g. चेतः. E. अन्यथा and वृत्ति.

अन्यथासिद्ध Tatpur. m. f. n. (-द्धः-द्धा-द्धम्) I. (In the Vaiśeṣika philosophy.) Wrongly established, referred to a cause which is not the true cause (as an effect). See अन्यथासिद्धि I. E. अन्यथा and सिद्ध.

II. Not established otherwise, not proved otherwise. See अन्यथासिद्धि II. E. अन्यथा and असिद्ध.

अन्यथासिद्धत्व n. (-त्वम्) The same as the following. E. अन्यथासिद्ध, taddh. aff. त्व.